

Закон за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците

УКАЗ № 214

На основание чл. 98, т. 4 от Конституцията на Република България

ПОСТАНОВЯВАМ:

Да се обнародва в „Държавен вестник“ Законът за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците, приет от 44-то Народно събрание на 7 октомври 2020 г.

Издаден в София на 13 октомври 2020 г.

Президент на Републиката: **Румен Радев**

Подпечатан с държавния печат.

Министър на правосъдието: **Десислава Ахладова**

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците (обн., ДВ, бр. 54 от 2002 г.; изм., бр. 31 от 2005 г., бр. 30 от 2006 г., бр. 52 и 109 от 2007 г., бр. 82 от 2009 г., бр. 39 от 2011 г., бр. 15 и 66 от 2013 г., бр. 98 от 2014 г., бр. 80 и 101 от 2015 г., бр. 33, 97, 101 и 103 от 2016 г. и бр. 17, 24, 34 и 101 от 2019 г.)

§ 1. В чл. 3 се създава ал. 3:

„(3) Разпоредбата на ал. 2 се прилага и за организациите, които действат на територията на страната от името на Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците, в съответствие със сключено споразумение с Република България.“

§ 2. В наименованието на глава трета думите „спирание и“ се заличават.

§ 3. В чл. 12, ал. 1 т. 4 се изменя така:

„4. който се ползва от закрилата или помощта на органи или организации на Организацията на обединените нации, различни от Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците, с изключение на случаите, в които тази закрила или помощ е преустановена и положението на лицето не е установено в съответствие със съответната резолюция на Организацията на обединените нации; това лице може да се ползва от привилегиите, произтичащи от Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г.;“

§ 4. В чл. 13 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) създава се нова т. 14:

„14. идва от трета сигурна държава, при условие че ще бъде приет в нея;“

б) досегашната т. 14 става т. 15.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Подадена последваща молба за международна закрила, в която чужденецът не се позовава на никакви нови обстоятелства от съществено значение за личното му положение или относно държавата му по произход, се преценява по реда на глава шеста, раздел III.“

3. Алинея 3 се изменя така:

„(3) При прилагането на ал. 1, т. 13 се преценява дали лицето е посочило сериозни основания да се смята, че тази държава не е сигурна държава на произход с оглед на неговите конкретни обстоятелства.“

4. Създават се ал. 4 и 5:

„(4) Обстоятелството по ал. 1, т. 14 може да бъде самостоятелно основание за отхвърляне на молбата като явно неоснователна единствено ако са изпълнени следните условия:

1. съществува връзка между чужденеца и съответната трета държава, обосноваваща връщането му, при индивидуална проверка на сигурността в държавата за съответния чужденец;

2. на чужденеца е предоставен документ на езика на третата сигурна държава, с който да информира съответните й власти, че молбата му не е разглеждана по същество.

(5) При недопускане на чужденеца до територията на третата сигурна държава му се осигурява достъп до производство за предоставяне на международна закрила в Република България.“

§ 5. Член 14 се отменя.

§ 6. Член 15 се изменя така:

„Чл. 15. (1) Производството за предоставяне на международна закрила се прекратява, когато:

1. след надлежно поканване чужденецът не се яви на интервю и в продължение на 30 дни не посочи обективни причини за неявяването си;

2. чужденецът два пъти не може да бъде намерен на разрешения му адрес или на друг адрес, посочен от него;

3. чужденецът промени адреса си, без да уведоми Държавната агенция за бежанците и в срок от 30 дни не посочи обективни причини за това;

4. три или повече пъти чужденецът отказва да съдейства на длъжностните лица от Държавната агенция за бежанците за изясняване на обстоятелствата, свързани с неговата молба;

5. чужденецът оттегли молбата си за международна закрила;

6. чужденецът има предоставена международна закрила в друга държава – членка на Европейския съюз;

7. чужденецът получи убежище от президента;

8. чужденецът почине;

9. по отношение на чужденеца има влязло в сила решение по чл. 67в, ал. 1, т. 1, с което е разрешено прехвърлянето му в друга държава – членка на Европейския съюз.

(2) В случаите по ал. 1, т. 1 – 5, при наличие на достатъчно доказателства за неоснователност на молбата за международна закрила, същата се разглежда по реда на чл. 75.“

§ 7. Член 17 се изменя така:

„Чл. 17. (1) Предоставена международна закрила се прекратява, когато чужденецът:

1. не може повече да се отказва от ползването на закрилата на държавата му по произход, поради това че обстоятелствата, пораждащи опасенията от преследване, са отпаднали и промяната в тези обстоятелства е достатъчно значителна и не е от временен характер;

2. доброволно се възползва от закрилата на държавата си по произход;

3. след като веднъж е загубил своето гражданство, отново го е придобил или е получил ново гражданство в друга държава;

4. придобие българско гражданство;

5. доброволно се установи в държавата, в която е бил преследван;

6. получи убежище от президента;
7. недвусмислено се е отказал от това да бъде признат за лице с предоставена международна закрила в Република България;

8. почине.

(2) Алинея 1, т. 1 не се прилага, когато чужденецът посочи убедителни причини, произтичащи от предишно преследване, за своя отказ да се ползва от закрилата на държавата му по произход.

(3) Предоставен статут на бежанец се отнема, когато по отношение на чужденеца се установи наличието на основание по чл. 12, ал. 1 или чл. 13, ал. 1, т. 6 и 7.

(4) Предоставен хуманитарен статут се отнема, когато по отношение на чужденеца се установи наличието на основание по чл. 12, ал. 2 или чл. 13, ал. 1, т. 6 и 7.

(5) Временна закрила се отнема на чужденеца, когато се установи наличието на основание по чл. 12, ал. 1, т. 1 – 3 или за когато има сериозни основания да се предполага, че представлява опасност за националната сигурност или за обществото."

§ 8. В чл. 23, ал. 2 думата „защита“ се заменя с „помощ“.

§ 9. Член 25 се изменя така:

„Чл. 25. (1) Непридружен малолетен или непълнолетен чужденец, търсещ или получил международна закрила, който се намира на територията на Република България, се представлява в производството по този закон от адвокат, вписан в регистъра за правна помощ на Националното бюро за правна помощ, определен от председателя на бюрото или от оправомощено от него длъжностно лице.

(2) Представителят трябва да притежава необходимите познания, за да може в съответствие с принципа за осигуряване най-добрия интерес на детето да подпомага непридружения малолетен или непълнолетен чужденец да се ползва от правата си и да изпълнява задълженията си, предвидени в този закон. Представителят не може да бъде лице, чиито интереси са в конфликт или може да бъдат в конфликт с интересите на непридружения малолетен или непълнолетен чужденец.

(3) Представителят на малолетния или непълнолетния чужденец, търсещ или получил международна закрила, до навършване пълнолетие на лицето има следните правомощия в производствата по този закон:

1. да се грижи за правните му интереси в производствата по предоставяне на международна закрила до тяхното приключване с влязло в сила решение;

2. да го представлява пред всички административни органи, в т. ч. социални, здравни, образователни и други институции в Република България, с оглед защита на най-добрия интерес на детето;

3. да изпълнява ролята на процесуален представител във всички производства пред административните и съдебните органи.

(4) Правомощията по ал. 3 се прекратяват по отношение на непридружен малолетен или непълнолетен чужденец, получил закрила:

1. когато се събере на територията на Република България с родител, настойник или попечител;

2. когато е получил особено представителство и грижа по реда на Семейния кодекс;

3. за когото е възникнало настойничество или попечителство по право по реда на Семейния кодекс.

(5) Непридруженият малолетен или непълнолетен чужденец се информира незабавно за определения му представител по ал. 1. Представителят се сменя само при невъзможност за изпълнение на задълженията или при конфликт на интереси.

(6) Представителят разяснява на непридружения малолетен или непълнолетен чужденец производството по молбата за международна закрила, информира го за неговите права и задължения, за смисъла и последствията от личното интервю и как да се подготви.

(7) Представителят присъства при провеждане на интервюто с непридружения малолетен или непълнолетен чужденец, на което има възможност да задава въпроси, допуснати от интервюиращия орган, и да излага съображения, свързани с молбата за закрила и с провежданото административно производство."

§ 10. Създава се чл. 25а:

„Чл. 25а. (1) В териториалните поделения на Държавната агенция за бежанците се осигуряват необходимите условия на прием за малолетни и непълнолетни чужденци, търсещи международна закрила.

(2) Държавната агенция за закрила на детето наблюдава и контролира условията на прием в териториалните поделения на Държавната агенция за бежанците за спазването на правата на малолетните и непълнолетните чужденци, търсещи международна закрила, и недопускането на прояви на физическо и психическо насилие, жестоко, нечовешко или унижително отношение или наказание."

§ 11. В чл. 29 се правят следните изменения:

1. В ал. 7 думите „който не принадлежи към уязвима група и подаде последваща молба за предоставяне на международна закрила“ и запетаята пред тях се заменят със „с допуснатата последваща молба за международна закрила, с изключение на лица, които принадлежат към уязвима група“.

2. В ал. 8 изречение първо се заличава, а в изречение второ думите „по реда на чл. 77, ал. 2“ се заменят с „или допуснатата последваща молба“.

3. В ал. 12 думите „след като последващата му молба за международна закрила по чл. 13, ал. 2, т. 4 е отхвърлена с влязло в сила решение, както и чужденец“ и запетаята след тях се заличават.

§ 12. Член 30а се изменя така:

„Чл. 30а. (1) При установяване принадлежността на чужденец, търсещ международна закрила, към уязвима група или със специални потребности се извършва идентификация и оценка на потребностите, като при необходимост се изготвя план за подкрепа. Изготвените документи се прилагат към личното дело на чужденеца.

(2) За целите на производството се отчитат особеното положение на чужденеца от уязвима група или специалните потребности, независимо на кой етап са установени."

§ 13. В чл. 32 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 1:

„(1) Чужденец с предоставена международна закрила има право да пребивава на територията на Република България за срока на валидност на издадените му български лични документи."

2. Досегашните ал. 1 и 2 стават съответно ал. 2 и 3.

3. Досегашните ал. 3 и 4 се отменят.

§ 14. В чл. 35 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Чужденецът е длъжен в срок до 30 дни след вписването в регистъра по ал. 1 да подаде заявление за издаване на български лични документи."

§ 15. В чл. 42 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създават се нови ал. 1 и 2:

„(1) Картата на бежанец удостоверява самоличността на лицето и правото на притежателя ѝ да пребивава на територията на Република България за срока на нейната валидност.

(2) Картата на чужденец с хуманитарен статут удостоверява самоличността на лицето и правото на притежателя ѝ да пребивава на територията на Република България за срока на нейната валидност."

2. Досегашните ал. 1 и 2 стават съответно ал. 3 и 4.

3. Създава се ал. 5:

„(5) На чужденец с предоставена международна закрила, който не подаде заявление за издаване на нови документи за самоличност по ал. 1 и 2 в случаите и в срока по чл. 63а, ал. 2 от Закона за българските лични документи, може да се образува производство за отнемане или прекратяване на предоставена международна закрила, ако чужденецът не предостави доказателства, че е имал обективни причини за неизпълнение на задължението си."

§ 16. В чл. 48, ал. 1 се правят следните изменения:

1. В т. 1 думите „чл. 17, ал. 4“ се заменят с „чл. 17, ал. 5“.

2. В т. 2 думите „спира и“ се заличават.

3. Точка 10 се изменя така:

„10. определя длъжностни лица от Държавната агенция за бежанците за интервюиращи органи, които да извършват действията, предвидени в този закон;“.